

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
<p>A. Χρόνος, αλλαγή, συνέχεια</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ερμηνεύουν αλλαγές και συνέχειες ανάμεσα σε ιστορικές περιόδους και εντός ιστορικών περιόδων.2. Ερμηνεύουν συνδέσεις ανάμεσα σε γεγονότα που συμβαίνουν στην ίδια ή σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους.	<ol style="list-style-type: none">1. Λόγοι για τους οποίους συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ζωής των ανθρώπων αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου.2. Λόγοι για τους οποίους συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ζωής των ανθρώπων παραμένουν τα ίδια με την πάροδο του χρόνου.3. Τρόποι με τους οποίους συγκεκριμένες αλλαγές επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων. <ol style="list-style-type: none">1. Λόγοι ύπαρξης συγκεκριμένων σχέσεων ανάμεσα σε γεγονότα που συμβαίνουν σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους.2. Λόγοι ύπαρξης συγκεκριμένων σχέσεων ανάμεσα σε γεγονότα που συμβαίνουν εντός της ίδιας ιστορικής περιόδου.
<p>B. Αίτια–συνέπειες</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ερμηνεύουν σχέσεις ανάμεσα στα διάφορα αίτια και σχέσεις ανάμεσα στις διάφορες συνέπειες γεγονότων και αλλαγών.	<ol style="list-style-type: none">1. Λόγοι (αίτια) για τους οποίους συγκεκριμένα γεγονότα και αλλαγές συμβαίνουν.2. Αποτελέσματα και συνέπειες συγκεκριμένων γεγονότων και αλλαγών (άμεσα, μεσοπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα, σε σχέση με διαφορετικές ομάδες ανθρώπων).

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Λόγοι ύπαρξης συγκεκριμένων σχέσεων αιτιότητας ανάμεσα σε συγκεκριμένα γεγονότα και αλλαγές. 4. Λόγοι ύπαρξης συγκεκριμένων σχέσεων ανάμεσα στα αίτια συγκεκριμένων γεγονότων και αλλαγών. 5. Λόγοι ύπαρξης συγκεκριμένων σχέσεων ανάμεσα στις συνέπειες συγκεκριμένων γεγονότων και αλλαγών. 6. Διάκριση ανάμεσα σε εκούσιες και ακούσιες συνέπειες στη βάση κριτηρίων.
<p>Γ. Ιστορική ενσυναίσθηση</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ερμηνεύουν συγκεκριμένες συμπεριφορές, πρακτικές και θεσμούς του παρελθόντος, με αναφορά στο συγκείμενο της εποχής και τις ιδέες και αντιλήψεις των ανθρώπων. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ιδέες και αντιλήψεις των ανθρώπων στο παρελθόν για συγκεκριμένα θέματα. 2. Διαφορές ανάμεσα στις ιδέες και αντιλήψεις των ανθρώπων στο παρελθόν και στη σημερινή εποχή για συγκεκριμένα θέματα. 3. Λόγοι για τους οποίους πρόσωπα ή ομάδες ανθρώπων συμπεριφέρονται με συγκεκριμένους τρόπους. 4. Τρόποι με τους οποίους το συγκείμενο επηρεάζει τη συμπεριφορά προσώπων και ομάδων ανθρώπων. 5. Τρόποι με τους οποίους οι ιδέες και αντιλήψεις προσώπων και ομάδων ανθρώπων επηρεάζουν τη συμπεριφορά τους. 6. Λόγοι για τους οποίους οι άνθρωποι έχουν συγκεκριμένους θεσμούς και πρακτικές. 7. Τρόποι με τους οποίους το συγκείμενο συμβάλλει στην ύπαρξη συγκεκριμένων θεσμών και πρακτικών. 8. Τρόποι με τους οποίους συγκεκριμένες ιδέες και αντιλήψεις συμβάλλουν στην ύπαρξη συγκεκριμένων θεσμών και πρακτικών. 9. Λόγοι για τους οποίους κάποιοι θεσμοί και πρακτικές του παρελθόντος δεν υπάρχουν ή είναι διαφορετικοί σήμερα. 10. Τρόποι με τους οποίους αλλαγές στο συγκείμενο προκάλεσαν την αλλαγή ή την εξάλειψη θεσμών και πρακτικών του παρελθόντος. 11. Τρόποι με τους οποίους αλλαγές σε ιδέες και αντιλήψεις προκάλεσαν την αλλαγή ή την εξάλειψη θεσμών και πρακτικών του παρελθόντος.

Δ. Πηγές–Ιστορικές αναφορές

1. Συγκρίνουν διαφορετικές αναπαραστάσεις (ιστορικές αναφορές) του ίδιου γεγονότος/προσώπου/φαινομένου.

2. Κάνουν διακρίσεις ανάμεσα σε γεγονότα και ερμηνείες στις πηγές που χρησιμοποιούν.

3. Εξηγούν γιατί υπάρχουν διαφορετικές αναπαραστάσεις (ιστορικές αναφορές) και ερμηνείες γεγονότων και προσώπων.

1. Κοινές πληροφορίες που εντοπίζονται σε διαφορετικές αναπαραστάσεις (ιστορικές αναφορές) ενός γεγονότος/ προσώπου/φαινομένου.
2. Διαφορετικές πληροφορίες που εντοπίζονται σε διαφορετικές αναπαραστάσεις (ιστορικές αναφορές) ενός γεγονότος/προσώπου/φαινομένου.
3. Ομοιότητες και διαφορές στις αναπαραστάσεις (ιστορικές αναφορές) που παράγουν οι μαθητές/τριες.
4. Διαφορετικοί βαθμοί βεβαιότητας για πληροφορίες που εντοπίζονται σε αναπαραστάσεις.

1. Πληροφορίες στις πηγές που περιγράφουν συγκεκριμένα γεγονότα.
2. Πληροφορίες στις πηγές που δίνουν ερμηνείες γεγονότων.
3. Κριτήρια διάκρισης ανάμεσα σε γεγονότα και ερμηνείες.

1. Λόγοι για τους οποίους οι πληροφορίες που παίρνουμε από τις πηγές διαφέρουν μεταξύ τους.
2. Ερωτήματα για τα οποία μια πηγή είναι έγκυρη ή/και αξιόπιστη και ερωτήματα για τα οποία δεν είναι.
3. Τρόποι με τους οποίους το είδος των πηγών (π.χ. γραπτές-παραστατικές / καταγραφές-κατάλοιπα / πρωτογενείς-δευτερογενείς-τριτογενείς) επηρεάζει την εγκυρότητα και αξιοπιστία τους ανάλογα με τα ερωτήματά μας.
4. Τρόποι με τους οποίους οι γνώσεις, ιδέες και αντιλήψεις που υιοθετεί, το συγκεκριμένο στο οποίο βρίσκεται καθώς και το ιστορικό ερώτημα που διερευνά ο δημιουργός της πηγής επηρεάζουν τις ερμηνείες.
5. Λόγοι για τους οποίους οι αναπαραστάσεις (ιστορικές αναφορές) που παράγουν οι μαθητές/τριες διαφέρουν μεταξύ τους.

	<p>6. Λόγοι για τους οποίους δεν υπάρχει πάντοτε συμφωνία στον βαθμό βεβαιότητας για τις πληροφορίες που εντοπίζονται στις αναπαραστάσεις (ιστορικές αναφορές).</p>
<p>Ε. Σημαντικότητα</p> <p>1. Συγκρίνουν τη σημαντικότητα γεγονότων, προσώπων, αντικειμένων, αλλαγών, αιτιών, συνεπειών, στη βάση κριτηρίων.</p> <p>2. Εξηγούν γιατί υπάρχουν διαφορετικές κρίσεις σε σχέση με τη σημαντικότητα.</p>	<p>1. Ιεράρχηση γεγονότων, προσώπων, αντικειμένων, αλλαγών, αιτιών, συνεπειών ως προς τη σημαντικότητά τους, στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων (αιτιολόγηση).</p> <p>2. Μεταβολές στη σημαντικότητα γεγονότων, προσώπων, αντικειμένων, αλλαγών, αιτιών, συνεπειών με την πάροδο του χρόνου.</p> <p>1. Λόγοι για τους οποίους υπάρχουν διαφορές στον τρόπο με τον οποίο ιεραρχούμε τη σημαντικότητα γεγονότων, προσώπων, αντικειμένων, αλλαγών, αιτιών, συνεπειών.</p> <p>2. Τρόποι με τους οποίους το ερώτημα, το άτομο που αποδίδει τη σημαντικότητα και ο χρόνος στον οποίο γίνεται η κρίση οδηγούν σε διαφορές στην απόδοση σημαντικότητας.</p>
<p>ΣΤ. Ιστορική διερεύνηση (τεκμήρια)</p> <p>1. Εντοπίζουν, συνδυάζουν και αξιολογούν πηγές για να απαντήσουν ιστορικά ερωτήματα.</p>	<p>1. Σημαντικά ερωτήματα για ένα συγκεκριμένο γεγονός, φαινόμενο, πρόσωπο.</p> <p>2. Εντοπισμός και συλλογή πηγών.</p> <p>3. Πηγές που δίνουν πληροφορίες (τεκμήρια) οι οποίες απαντούν το ερώτημά μας.</p> <p>4. Πληροφορίες (τεκμήρια) που παίρνουμε σχετικά με το ερώτημά μας από τις πηγές.</p> <p>5. Εγκυρότητα και αξιοπιστία πηγών που προκύπτει από την εγκυρότητα και αξιοπιστία των τεκμηρίων.</p>

<p>2. Προτείνουν, σχεδιάζουν και εκτελούν ιστορικές διερευνήσεις.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Ομοιότητες και διαφορές στα αποτελέσματα των ιστορικών διερευνήσεων των μαθητών/τριών. 7. Βαθμός βεβαιότητας για την απάντηση στο ερώτημα, η οποία προκύπτει από τις πηγές. <ol style="list-style-type: none"> 1. Καθορισμός θέματος προς διερεύνηση. 2. Καθορισμός ερωτήματος προς διερεύνηση και τεκμηρίωση σημαντικότητάς του. 3. Αναζήτηση πηγών. 4. Μελέτη και ερμηνεία πηγών. 5. Εντοπισμός τεκμηρίων σε σχέση με το ερώτημα της διερεύνησης. 6. Αξιολόγηση αξιοπιστίας και εγκυρότητας. 7. Αντιπαραβολή πηγών. 8. Παραγωγή ιστορικής αναφοράς. 9. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της διερεύνησης. 10. Συζήτηση των αποτελεσμάτων της διερεύνησης. <p>(Στα πιο πάνω, όπου υπάρχει δυνατότητα και προστιθέμενη αξία, γίνεται χρήση των ΤΠΕ.)</p>
<p>Z. Οργάνωση–επικοινωνία</p> <p>1. Παρουσιάζουν την ιστορική τους γνώση και τα αποτελέσματα των διερευνήσεών τους με διάφορους τρόπους τους οποίους επιλέγουν ανάλογα με το θέμα και το κοινό τους.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Παραγωγή γραπτών και προφορικών ιστορικών αναφορών. 2. Δημιουργία παραστατικών πηγών. 3. Τροποποίηση γραπτών ιστορικών αναφορών ώστε να συμπεριλαμβάνουν τα αποτελέσματα ιστορικών διερευνήσεων (π.χ. κείμενο σχολικού εγχειριδίου, κείμενο για το θέμα υπό μελέτη). 4. Κατασκευή/συμπλήρωση διαγραμμάτων. 5. Συμπλήρωση χάρτη. 6. Υπόδυση ρόλων.

<p>2. Επιλέγουν και χρησιμοποιούν με ακρίβεια ποικιλία ιστορικών και χρονολογικών όρων και συμβάσεων.</p> <p>3. Τεκμηριώνουν και επιχειρηματολογούν σε συνθήκες διαλόγου για τα αποτελέσματα των διερευνήσεών τους με αναφορά στις πηγές τους.</p>	<p>7. Επιλογή τρόπου παρουσίασης ανάλογα με το θέμα/περιεχόμενο της ιστορικής διερεύνησης και τα αποτελέσματά της.</p> <p>8. Επιλογή τρόπου παρουσίασης ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνεται.</p> <p>(Στα πιο πάνω, όπου υπάρχει δυνατότητα και προστιθέμενη αξία, γίνεται χρήση των ΤΠΕ.)</p> <p>1. Λεξιλόγιο που υποδηλοί διαφορετικούς βαθμούς βεβαιότητας (π.χ. αποκλείεται, δεν υπάρχουν ενδείξεις, υπάρχουν κάποιες ενδείξεις, όλες οι ενδείξεις δείχνουν, πιθανόν, μάλλον, σίγουρα).</p> <p>2. Λεξιλόγιο που σχετίζεται με τις ιστορικές περιόδους και τα θέματα υπό μελέτη (βλ. έννοιες περιεχομένου στους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας για κάθε περίοδο).</p> <p>3. Λεξιλόγιο που σχετίζεται με την ιστορική διερεύνηση (π.χ. πηγές, τεκμήρια, αίτια, συνέπειες).</p> <p>4. Λεξιλόγιο που ανταποκρίνεται στο είδος της επικοινωνίας και το κοινό.</p> <p>1. Πηγές που τεκμηριώνουν τα αποτελέσματα ιστορικών διερευνήσεων κατά την παρουσίαση/συζήτηση.</p> <p>2. Επιχειρηματολογία για την υποστήριξη της ερμηνείας στην οποία καταλήγουν οι ιστορικές διερευνήσεις.</p>
--	--